

LOFOTEN BIOMARINE AS
Røstnesvågen 26
8063 VÆRØY

Saksbehandler, innvalgstelefon
Kristine Vevik, 75547815

Rapport etter tilsyn - Lofoten Biomarine AS - Værøy

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn den 18.02.2025 hos LOFOTEN BIOMARINE AS (virksomhetsnummer: 927 291 487).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet og frister
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet og frister

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten mangler måleprogram for utslipp til vann, luft og støy
- Avvik 2: Virksomheten oppfyller ikke kravene til forsvarlig oppbevaring og årlig innlevering av farlig avfall
- Avvik 3: Virksomheten mangler enkelte skriftlige rutiner og har mangler i miljørisikovurderingen
- Avvik 4: Virksomheten har mangler knyttet til tanklagring av farlige kjemikalier når det gjelder drifts- og dokumentasjonskrav
- Avvik 5: Virksomheten mangler beredskapsplan

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

LOFOTEN BIOMARINE AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet **innen 15.05.2025**.

Statsforvalteren har anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomhetens rutiner for avvikshåndtering som omhandler ytre miljø kan forbedres

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

LOFOTEN BIOMARINE AS må betale et gebyr på 41 600 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på e-post

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfnopost@statsforvalteren.no. Merk svaret med saksnummer 2021/6765.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten mangler måleprogram for utslipp til vann, luft og støy

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Lofoten Biomarine AS (Tillatelsen), datert 22.03.2024. Vilkår 11.1, 11.2, 11.3, 11.4 og 14.1

Beskrivelse av krav

I henhold til tillatelsens vilkår 11.1-11.4 skal virksomheten systematisk kartlegge egne utslipp til vann, luft og støy. Kartleggingen skal danne grunnlag for et program for utslippskontroll, som skal sikre representative målinger av faktiske utslipp. Dette inkluderer:

- Identifisering og beskrivelse av utslipsstrømmer, volum og innhold (11.4)
- Begrunnelse for valg av prøvetakingsmetode og -frekvens (11.4)
- Vurdering av usikkerhetsbidrag i målingene (11.3)
- Kontroll og dokumentasjon av utslipp til luft og vann gjennom målinger og analyser (11.2)
- Regelmessig vurdering av om metode og frekvens gir representative prøver (11.3)

Tillatelsen fastsetter en frist for utarbeidelse av programmet innen 01.06.2024 (14.1)

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet fikk vi se prøvetakingspunkt for utslipp til vann og en beskrivelse av eksisterende rutiner for prøvetaking. Dere kunne imidlertid ikke fremlegge et måleprogram i tråd med kravene i vilkår 11.4. Dere opplyste at et slikt program var under utarbeidelse.

Videre fremkom det at prøvetakingen har vært mangelfull av flere årsaker, inkludert utfordringer med lagring og transport av prøver. For slike tilfeller kan det være aktuelt å konservere vannprøver slik at prøvene kan analyseres også utover 24 timer etter prøvetaking. Ved mangelfull prøvetaking må man også vurdere mulighet for å ta nye prøver på et senere tidspunkt slik at man i løpet av året får tatt tilstrekkelig antall prøver. Tillatelsen krever at det tas prøver 6 ganger per år, men dere må selv vurdere hvorvidt dette er tilstrekkelig for å dokumentere utslippsnivåene og optimalisere renseprosessen. Vi savner en dokumentert begrunnelse for valg av prøvetakingstidspunkt og -frekvens, for å sikre at prøvene er representative for faktiske utslipp.

Vi observerte også at virksomheten ikke har installert utstyr for mengdeproporsjonal prøvetaking. Alle prøver tas som stikkprøver, noe som gir et øyeblikksbilde av avløpsvannets sammensetning, men ikke nødvendigvis et representativt bilde av det totale utslippet. Virksomheten kunne ikke fremlegge dokumentasjon på vurdering av usikkerhet i målingene, slik det kreves i vilkår 11.3.

Vi minner om at vurderinger som omhandler utslipp til luft og støy også skal være inkludert i måleprogrammet.

Mangelen på et helhetlig måleprogram for utslipp til vann, luft og støy medfører at virksomheten ikke oppfyller kravene i tillatelsen. Dette øker risikoen for at utslipp ikke fanges opp eller overvåkes på en representativ måte. Virksomheten må utarbeide og implementere et måleprogram som oppfyller kravene i vilkår 11.1-11.4.

Avvik 2: Virksomheten oppfyller ikke kravene til forsvarlig oppbevaring og årlig innlevering av farlig avfall

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-5 og 11-8

Beskrivelse av krav

Avfallsforskriftens kapittel 11 setter krav til virksomhetens håndtering av farlig avfall. § 11-5 krever at farlig avfall skal oppbevares forsvarlig og ikke blandes med annet avfall. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes dersom dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Industriforskriften § 36A-14 sier at forsvarlig oppbevaring innebærer at farlig avfall skal oppbevares slik at uvedkomne ikke får tilgang.

Avfallsforskriftens § 11-8 krever at farlig avfall leveres årlig til lovlig mottak, så lenge den samlede mengden farlig avfall overstiger 1 kg i løpet av året hos virksomheten.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet ble det observert at farlig avfall oppbevares i en separat konteiner utenfor fabrikken. Kravet til sikring mot utslipp av flytende farlig avfall var ivaretatt gjennom oppsamlingsrom i bunnen av konteineren. Vi registrerte imidlertid at:

- Konteineren var ulåst og uten ytre merking
- Avfall inne i konteineren manglet tydelig merking og var ikke adskilt i separate fraksjoner
- Det var ingen tydelig oppmerking for plassering av ulike avfallstyper

Vår vurdering er at oppbevaring av farlig avfall hos virksomheten ikke er tilstrekkelig forsvarlig i henhold til kravene i § 11-5.

Videre viser innsyn i avfallsdeklarering.no at det ikke er registrert noen innleveringer av farlig avfall fra Lofoten Biomarine AS. Basert på våre observasjoner under tilsynet er det tydelig at virksomheten genererer farlig avfall i slike mengder at kravet om årlig innlevering gjelder. Vi minner også om at avfallsforskriftens § 11-12 krever at virksomheten fyller ut deklarasjonsskjema ved levering av farlig avfall, som i dag gjøres via avfallsdeklarering.no.

Virksomheten oppfyller ikke kravene til forsvarlig oppbevaring og årlig innlevering av farlig avfall. Dagens praksis for håndtering av farlig avfall fører til økt risiko for forurensning og manglende sporbarhet av farlig avfall hos virksomheten.

Avvik 3: Virksomheten mangler enkelte skriftlige rutiner og har mangler i miljørisikovurderingen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6 og 7

Beskrivelse av krav

Internkontrollforskriften krever at virksomheten kartlegger farer, vurderer risiko og utarbeider planer for å redusere risikoen. Videre skal det etableres rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av miljøregelverket.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet kunne dere ikke legge frem skriftlige rutiner for blant annet drift av renseanlegg og oljeutskiller. Det er viktig å sørge for riktig drift og vedlikehold av renseanordninger for å forebygge ulovlig utslipp til vann fra anlegget.

Under tilsynet kunne dere legge frem en helhetlig risikovurdering for virksomheten, som også inkluderte ytre miljø. Dere har vurdert en rekke relevante forhold for virksomheten, men miljørisikovurderingen mangler flere relevante forhold knyttet til ytre miljø som ikke var inkludert i risikovurderingen. Virksomheten har for eksempel hatt hendelser med utilsiktede utslipp til sjø, men miljørisikovurderingen har ikke blitt oppdatert i etterkant av disse hendelsene. Hendelser med ensilasje på avveie var heller ikke omtalt i miljørisikovurderingen. Ut fra vår generelle kjennskap til virksomheter som håndterer ensilerte produkter, mener vi at dette er et forhold som burde inngå i risikovurderingen. Forurensningsfare i forbindelse med brann var heller ikke omtalt i vurderingen. Vi bemerket oss også at alle forhold som omhandlet ytre miljø var vurdert med lav/akseptabel risiko (grønn) i miljørisikoanalysen. Sett opp mot de definerte sannsynlighetskategoriene, mener vi at den utførte miljørisikovurderingen angir for lav sannsynlighet og dermed ikke gir et reelt risikobilde med hensyn til ytre miljø for virksomheten. Som eksempel var høyeste sannsynlighetskategori definert med en sannsynlighet for at nevnte forhold skjer oftere enn en gang i året.

Vi minner ellers om at i tillegg til internkontrollforskriftens generelle krav, så stiller tillatelsen krav til at det tas hensyn spesifikke risikomomenter som ekstremvær, flom og fremtidige klimaendringer i vilkår 13.1.

Avvik 4: Virksomhetens anlegg for tanklagring oppfyller ikke kravene til merking og dokumentasjon

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) §§ 18-4, 18-5, 18-6, 18-7 og 18-8

Beskrivelse av krav

Forurensningsforskriften kap. 18 *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall* stiller en rekke krav til virksomheter som lagrer farlige kjemikalier i tanker større enn 2 m³ (se § 18-2). I forskriftens § 18-4 ligger det krav om miljørisikoanalyse etter fastlagte kriterier.

Forskriften har i tillegg krav til tiltak (risikoreduserende og forebyggende, §§ 18-5 og 18-6) og beredskap (§ 18-7) som skal ha miljørisikoanalysen som utgangspunkt. Forskriften har også en

bestemmelse (§ 18-8) om at den ansvarlige til enhver tid skal kunne dokumentere at kravene i kapittelet er oppfylt.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Dere har to lagertanker for kjemikalier (natronlut og salpetersyre) på 30 m³ per tank, og disse er dermed omfattet av kravene i tanklagringsforskriften. Under befaringen observerte vi at tankene var utstyrt med barriere i form av oppsamlingsarrangement, men rør var ikke merket med innhold. Dere bør også være oppmerksomme på mer spesifikke merkekrav i arbeidsplassforskriften (Arbeidstilsynet) og forskrift om farlige stoffer (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap). Relevant informasjon på merking av rør kan ellers være faresymboler, flyt-retning, temperatur og overtrykk. Merkingen skal tåle fysiske og klimatiske påvirkninger. Under tilsynet kunne dere ikke legge frem en miljørisikoanalyse som oppfyller forskriftens krav. Dere kunne heller ikke legge frem hvilke risikoreduserende tiltak som er gjennomført. Dere kunne ikke dokumentere at dere har et system som sikrer at tankanleggets beredskap blir utprøvd hvert år, slik forskriften krever (se også avvik 5).

Vi understreker at vi ikke kontrollerte all dokumentasjon som kreves i henhold til forurensningsforskriften kapittel 18. Omfanget av avviket kan derfor være større enn beskrevet her. Vi anbefaler dere å gå gjennom veiledninga som ligger på Miljødirektoratets nettside¹. Vi vil følge opp dette ved fremtidige tilsyn.

Avvik 5: Virksomheten mangler beredskapsplan

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen av 22.03.2024. Vilkår 13.3, 13.4, 13.5, 13.6
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Beskrivelse av krav

Utslippstillatelsen stiller krav om at virksomheten gjennomfører en beredskapsanalyse på grunnlag av miljørisikoanalysen (13.3). For forhold som virksomheten mener innebærer en uakseptabel risiko etter at tiltak er gjennomført, skal det etableres beredskap mot akutt forurensning (13.4). Beredskapsplanen skal dokumenteres i bedriftens internkontrollsystem. Det skal etableres en beredskapsorganisasjon (13.5) og beredskapen skal øves på årlig (13.6). Internkontrollforskriften krever at rutinene skal kunne dokumenteres skriftlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Dere kunne under tilsynet ikke dokumentere hvordan dere oppfyller vilkårene 13.3-13.6 i tillatelsen. Dere kunne legge frem en skriftlig varslingsplan som inkluderte varslingsliste for hendelser knyttet til ytre miljø. Dette er ikke tilstrekkelig for å oppfylle tillatelsens krav til beredskapsmessige tiltak og dokumentasjon knyttet til dette.

Anmerkning 1: Virksomhetens rutiner for avvikshåndtering som omhandler ytre miljø kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Internkontrollforskriften krever at alle virksomheter har et eget system for å håndtere avvik. Under tilsynet kunne dere vise frem et slikt system, og at det var mulighet for å sortere avvik knyttet til ulike

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/industri/for-naringsliv/veiledning-til-tankforskriften/>

hendelser, også ytre miljø. Under gjennomgangen merket vi oss at flere registrerte avvik som var knyttet til påvirkning på ytre miljø, var registrert under andre kategorier, deriblant en hendelse med utslipp til sjø. Vi mener at virksomheten bør tydeliggjøre i sitt internkontrollsystem hva som defineres som avvik knyttet til ytre miljø. Det ble også klart i løpet av dagen at det var avvik relatert til ytre miljø som ikke var registrert i avvikssystemet. Det innebar blant annet manglende prøvetaking.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren vedtar at LOFOTEN BIOMARINE AS må betale et gebyr på 41 600 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 10.02.2025 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket om gebyr. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av LOFOTEN BIOMARINE AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok:

- Kristine Vevik
- Camilla Risa Haugstad

Kontaktperson hos LOFOTEN BIOMARINE AS:

- Sara Mathisen

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende LOFOTEN BIOMARINE AS ble kontrollert under tilsynet:

- Lofoten Biomarine AS

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Utslippskontroll
- Avfallshåndtering
- Tanklagring

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Miljørisikovurdering for virksomheten
- Rutiner knyttet til prøvetaking av utslipp til vann
- Avvikshåndteringssystem
- Varslingsplan

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Under befaringen av tankanlegget observerte vi at det manglet en bunnplugg i oppsamlingsarrangementet til tankene for syre/lut. Det er sannsynlig at bunnpluggen har vært fjernet i forbindelse med drenering av regnvann/smeltevann. Virksomheten kunne ikke redegjøre for hvor lenge bunnpluggen hadde vært borte, men påpekte at den i utgangspunktet til enhver tid skal være plugget i. Bedriften rettet opp forholdet umiddelbart, og vi fikk se bildedokumentasjon på at pluggen var kommet på plass innen vi avsluttet inspeksjonen. Vi bemerker oss at tankene ikke kan sies å ha et effektivt oppsamlingsarrangement i tråd med tanklagringsforskriften all den tid pluggen ikke er på plass. Vi forutsetter at virksomheten følger opp hendelsen gjennom sitt internkontrollsystem (rutiner og risikovurdering).

Under tilsynet informerte vi i korte trekk om vårt arbeid med industriutslippsdirektivet og SA-BREFEN, som Lofoten Biomarine AS er omfattet av. Vi orienterte om at vi kommer til å sende ut pålegg om BAT-redegjørelse i tråd med varsel av 17.12.2024. Pålegget ble sendt herfra den 25.02.2025. Vi orienterte videre om unntaksadgangen i forurensningsforskriften § 36-15 fjerde ledd for unntak fra bindende utslippsgrenser (BAT-AEL).

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Kristine Vevik
Senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
VÆRØY KOMMUNE

Sørland 33

8063

VÆRØY